

የኢትዮጵያ የጤና መድሃኒ ኤጀንሲ

የማህበራዊ ጤና መድሃኒ መመሪያ ቁጥር/2013

ሰኔ 2013 ዓ.ም

መመሪያ ቁጥር ___/2013 ዓ.ም.

የኢትዮጵያ የጤና መድሀን ኤጀንሲ የማህበራዊ ጤና መድሀን መመሪያ

በማህበራዊ የጤና መድሀን አዋጅ ቁጥር 690/2002 እና በደንብ ቁጥር 271/2005 የተቀመጡ ድንጋጌዎችን ዝርዝር አፈጻጸም ያስቀመጠው መመሪያ ቁጥር 001/2006 ረጅም ጊዜን ያስቆጠረ እና ካለው ነባራዊ ሁኔታ ጋር ለማጣጣም ክለሳ ማድረግ በማስፈለጉ፤

የኢትዮጵያ የጤና መድሀን ኤጀንሲ የማህበራዊ ጤና አቀፍ የጤና መድሀን የሙከራ ትግበራ ባደረገባቸው አመታት የተወሰዱ ተሞክሮዎች እና አሰራሮች ታሳቢ ማድረግ ጠቃሚ ሆኖ በመገኘቱ፤

የኢትዮጵያ የጤና መድሀን ኤጀንሲ የማህበራዊ ጤና መድሀን ስርዓትን ለማስፈጸም በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 271/2005 አንቀጽ 10 በተሰጠው ስልጣን መሠረት ይህን መመሪያ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ የማህበራዊ የጤና መድሀን መመሪያ ቁጥር ___/2013 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

በዚህ መመሪያ ውስጥ

1. "አዋጅ" ማለት የማህበራዊ የጤና መድሀን አዋጅ ቁጥር 690/2002 ነው፡፡
2. "ደንብ" ማለት የማህበራዊ የጤና መድሀን የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 271/2005 ነው፡፡
3. "ኤጀንሲ" ማለት የኢትዮጵያ የጤና መድሀን ኤጀንሲ ነው፡፡
4. "ቦርድ" ማለት የኢትዮጵያ የጤና መድሀን ኤጀንሲ ስራ አመራር ቦርድ ነው፡፡
5. "የቤተሰብ መረጃ ለውጥ" ማለት አባላት በልደት፣ በጋብቻ፣ በፍቅር፣ በሞት ወይም በሌሎች ምክንያቶች የአባላት የቤተሰብ ቁጥር መጨመር ወይም መቀነስ ነው፡፡

6. "መታወቂያ" ማለት የተጠቃሚውን ዝርዝር መረጃ የያዘ የጤና መድሃኒት ተጠቃሚነትን የሚገልጽ ካርድ ወይም ልዩ ኮድ ነው።
7. "መዋጮ" ማለት ለማህበራዊ የጤና መድሃኒት አባልነት ከአሰሪው፣ ከሰራተኛው እና ከጡረታ ባለሙያዎች የሚሰጠው ወርሃዊ ክፍያ ነው።
8. "የጤና አገልግሎት ተቋም" ማለት ማንኛውም ለተጠቃሚዎች አገልግሎት ለመስጠት ከኤጀንሲው ጋር ውል የገባ የጤና ተቋም ነው።
9. "ቅርንጫፍ ጽ/ቤት" ማለት ተጠሪነቱ ለኤጀንሲው ዋና መስሪያ ቤት ሆኖ የጤና መድሃኒት ስርዓትን ለመተግበር በአገሪቱ የተለያዩ አካባቢዎች የተከፈተ ጽ/ቤት ነው።
10. "የመድሃኒት አገልግሎት ሰጪ ተቋም" ማለት የግል፣ የመንግስት ወይም የማህበረሰብ መድሃኒት አገልግሎት የሚሰጡ ተቋማት ሲሆኑ የገጠር መድሃኒት ቤት፣ መድሃኒት መደብር፣ የመሳሰሉትን ይጨምራል።
11. በአዋጁ እና በደንቡ የተሰጡት ትርጓሜዎች ለዚህ መመሪያም ተፈጻሚ ይሆናሉ።

ክፍል ሁለት

የኤጀንሲው ስልጣን እና ተግባር

3. የኤጀንሲው ስልጣን እና ተግባር

ኤጀንሲው በማቋቋሚያ ደንቡ ቁጥር 191/2003 አንቀጽ 6 ላይ የተዘረዘሩ ስልጣን እና ተግባራት እንደተጠበቁ ሆኖ የሚከተሉትን ዝርዝር ተግባራት ያከናውናል

1. የጤና መድሃኒት ስርዓት የፖሊሲ ሃሳቦችን ያመነጫል፣ ስትራቴጂዎችን ይቀርጻል፣ በመንግስት ሲፈቀድ ይተገብራል።
2. አባላትና ተጠቃሚዎችን ይመዘግባል።
3. የአባልነት መታወቂያ ያዘጋጃል፣ ይሰጣል።
4. የአባላትን መረጃ ይሰበስባል፣ ያደረጃል፣ የቤተሰብ መረጃ ለውጥ ሲኖር ወቅታዊ ያደርጋል።
5. ወርሃዊ መዋጮ ይሰበስባል፣ ያስተዳድራል።

6. የጤና አገልግሎት ተቋማት የመረጣ መስፈርት ያወጣል፤ በመስፈርቱም መሰረት የሚሳተፉትን ጤና ተቋማት ይለያል፤ ውል ይዋዋላል።
7. የጤና አገልግሎት ክፍያ አስተዳደር አሰራር ስርዓትን ይዘረጋል፤ የጤና አገልግሎት ተቋም የክፍያ ጥያቄ በማጣራት ክፍያ ይፈጽማል።
8. የክሊኒካል ኦዲት ስርዓት ይዘረጋል፤ የአገልግሎት ጥራት ከትትል ያደርጋል።
9. ለጤና አገልግሎት ተቋማት የክፍያ ስልትና ተመን ያወጣል።
10. ለቅርንጫፍ ጽ/ቤት የሚያስፈልገውን በጀት ይመድባል፤ ያጸድቃል።
11. የቅርንጫፍ ጽ/ቤቶችን የሰራ እንቅስቃሴ ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል።
12. የቅሬታ ምንጭ ሊሆኑ የሚችሉ ጉዳዮችን ይለያል፤ ለሰራተኞቹም ሆነ ለተገልጋዩ ተከታታይ የግንዛቤ ማስጨበጫ ስልጠናዎችን ይሰጣል።
13. የህትመት፣ የኤሌክትሮኒክስ እና የገጽ ለገጽ የመገናኛ ዘዴዎችን በመጠቀም ስለ ጤና መድሃን የህብረተሰብ ግንዛቤ ማስጨበጫ ስራዎችን ይሰራል።
14. በጤና መድሃን ዙሪያ ለባለድርሻ አካላት የአቅም ግንባታ ስልጠናዎችን ይሰጣል፤ የቴክኒክ ድጋፍ ያደርጋል።
15. በጤና መድሃን ዙሪያ የተለያዩ ችግር ፈቺ ጥናቶችን ያካሂዳል፤ ይተነትናል፤ ለውሳኔ ያቀርባል፤ ሲወሰንም ተግባራዊ ያደርጋል።
16. የመረጃ ስርዓቱን ለማዘመን የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂን መሰረተ ልማት ይዘረጋል፤ አዳዲስ የቴክኖሎጂ ውጤቶችን ይተገብራል።
17. ስለ ጤና መድሃን ስርዓቱ አጠቃላይ የሰራ አፈጻጸምና የፋይናንስ አቋም ሪፖርት በማዘጋጀት ለሚመለከታቸው አካላት ያቀርባል።

ክፍል ሶስት

ምዝገባና መዋጮ አሰባሰብ

4. የምዝገባ አጀማመር ሂደት

1. የማህበራዊ ጤና መድሃኒት ስርዓት አጀማመር በተመለከተ በሁለት ምዕራፍ የተከፈለ ሂደት ይኖረዋል።
2. በመጀመሪያው ምዕራፍ የመንግስት ሰራተኞች እና የጡረታ ባለሙያዎች በአባልነት በመመዘገብ ይጀመራል።
3. በሁለተኛው ምዕራፍ የመንግስት የልማት ድርጅቶች፣ አስር እና ከዚያ በላይ ቀጥረው የሚያሰሩ የግል ድርጅቶች እና መንግስታዊ ባልሆኑ ድርጅቶች ተቀጥረው የሚሰሩ ሰራተኞች በአባልነት ይመዘገባሉ።
4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት ሰራተኞቻቸውን ለማህበራዊ የጤና መድሃኒት በኤጀንሲው ዘንድ ማስመዘገብ የሚገባቸው ሁሉም የፌዴራል፣ የክልል እና የከተማ አስተዳደር የመንግስት መስሪያ ቤቶች እንዲሁም የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ ናቸው።
5. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 መሰረት ሰራተኞቻቸውን ለማህበራዊ የጤና መድሃኒት ማስመዘገብ የሚገባቸው ሁሉም የመንግስት የልማት ድርጅቶች፣ አስር እና ከዚያ በላይ ቀጥረው የሚያሰሩ የግል ድርጅቶች እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ናቸው።

5. የአባል እና የተጠቃሚ ምዝገባ

1. ተጠቃሚዎች የመድሃኒት ስርዓቱ የሚያቀርባቸውን አገልግሎቶች ለማግኘት አስቀድመው መመዘገብ ይኖርባቸዋል።
2. ሰራተኛው ወይም የጡረታ ባለሙያው የራሱንና ተጠቃሚ መሆን ያለባቸውን የቤተሰቡን አባላት ትክክልኛ መረጃ ለአሰሪው ተቋም ወይም ለማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ መስጠት ይኖርበታል።

3. በአሰሪው ተቋም ወይም በማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት የቀረቡ መረጃዎች ኤጀንሲው በሚያወጣው የአባላት ምዝገባና መዋጮ አሰባሰብ የውስጥ አሰራር መመሪያ /ማኑዋል/ መሰረት ምዝገባ በማካሄድ ለኤጀንሲው ያስተላልፋል።
4. አሰሪዎች አዲስ ሰራተኛ በሚቀጠሩበት ጊዜ በማህበራዊ ጤና መድሃኒት አባልነት መመዘገብ እንዲችል ስራውን በጀመረ በ30 ቀናት ውስጥ ለኤጀንሲው ማሳወቅ ይኖርባቸዋል።
5. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 ቢኖርም የቅጥር ውላቸው ከ90 ቀናት በታች የሆኑ ሰራተኞች በማህበራዊ ጤና መድሃኒት አባልነት መመዘገብ አይኖርባቸውም።
6. ማንኛውም አባል በየጊዜው የሚኖረውን የቤተሰብ መረጃ ለውጥ ለአሰሪው ተቋም ወይም ለማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ ማሳወቅ ይኖርበታል።
7. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 6 መሰረት አሰሪው ተቋም ወይም የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ ከአባሉ የተቀበለውን የቤተሰብ መረጃ ለውጥ በ5 የስራ ቀናት ውስጥ ለኤጀንሲው ማሳወቅ ይኖርበታል።
8. የትዳር አጋሮች ሁለቱም በአባልነት የሚመዘገቡ ሆኖ ሲገኝ የቤተሰብ አባላት ከትዳር አጋሮች በአንደኛው አባል መመዘገብ ይኖርበታል።

6. የአሰሪ ተቋማት ምዝገባ

1. አሰሪ ተቋማት በአቅራቢያቸው በሚገኝ የኤጀንሲው ቅርንጫፍ ጽ/ቤት መመዘገብ ይኖርባቸዋል።
2. ኤጀንሲው ለእያንዳንዱ አሰሪ ተቋም የተለየ የመለያ ቁጥር እና የምዝገባ የምስክር ወረቀት ይሰጣል።
3. አሰሪ ተቋማት ከኤጀንሲው የተሰጣቸውን የምዝገባ የምስክር ወረቀት በመስሪያ ቤት ውስጥ በግልጽ በሚታይ ቦታ ማስቀመጥ ይኖርባቸዋል።

7. መታወቂያ አሰጣጥ

1. ለእያንዳንዱ አባል እና ተጠቃሚ የአባሉን እና የተጠቃሚውን ዝርዝር መረጃ የያዘ የጤና መድሃኒት መታወቂያ ይሰጣል። መታወቂያው ስለሚይዘው ዝርዝር መረጃ በማኗል ይገለጻል።

2. ለአባል እና ተጠቃሚው የሚሰጠው የጤና መድሃኒትን መታወቂያ የሚያገለግለው በጤና መድሃኒት ስርዓቱ የሚሰጡትን አገልግሎቶች ለማግኘት ብቻ ነው።
3. አባሉ የተሰጠው የጤና መድሃኒትን መታወቂያ ከጠፋ ወይም ከተበላሸ የህትመት ወጪውን ሊሸፍን የሚችል ተመጣጣይ ክፍያ በመክፈል ምትክ መታወቂያ ይሰጠዋል።
4. ምትክ የጤና መድሃኒትን መታወቂያ በሚሰጥበት ወቅት ተጠቃሚው የሚይዘው መጀመሪያ የተሰጠውን የመለያ ቁጥር ይሆናል።

8. የመዋጮ አሰባሰብ

1. አሰሪው በየወሩ ሠራተኛው መክፈል የሚገባውን መዋጮ ከደመወዙ ቀንሶና ከራሱ የሚጠበቅበትን መዋጮ ጨምሮ በኤጀንሲው ባንክ ሂሳብ በቀጥታ ወይም ኤጀንሲው ውክልና በሰጣቸው ተቋማት አማካኝነት በየወሩ ገቢ ማድረግ ይኖርበታል።
2. የማኅበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ የጡረታ ባለ መብቶችን ወርሃዊ መዋጮና መንግሥት ለጡረታ ባለመብቶች የሚያደርገውን ተጨማሪ መዋጮ ጨምሮ በኤጀንሲው ባንክ ሂሳብ ወይም ኤጀንሲው ውክልና በሰጣቸው ተቋማት አማካኝነት በየወሩ ገቢ ማድረግ ይኖርበታል።
3. ኤጀንሲው የሚሰበስበውን መዋጮ በተመለከተ ለከፋይ ደርጅቶች ለዚህ ተብሎ የተዘጋጀ የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ በማዘጋጀት ይሰጣል።
4. ኤጀንሲው የመዋጮ መሰብሰብ ስራውን ለመንግስት አካላት በውክልና ሲሰጥ ምንም አይነት የኮሚሽን ክፍያ አይከፍልም።
5. በተለያዩ ምክንያት ከአባልነት ውጪ እንዲሆኑ የተደረጉ አባላት ለጤና መድሃኒት ያደረጉት መዋጮ ተመላሽ አይደረግም።
6. ኤጀንሲው የመዋጮ አሰባሰብ ስራውን ለማቀላጠፍ ከሌሎች የመንግስት እና መንግስታዊ ካልሆኑ አካላት ጋር በመተባበር ሊሰራ ይችላል።

9. አባልነትን ስለማቋረጥ

1. ማንኛውም የስራ ውሉ የተቋረጠ ሰራተኛ የመድሃኒት አባልነቱ የሚቋረጥ ይሆናል።

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ቢኖርም የአባሉ የስራ ውል እንደገና እንዲቀጥል ከተደረገ ወይም በሌላ ተቋም ተቀጥሮ መሰራት ከጀመረ የመድሀን ሽፋን የሚኖረው መዋጮ መክፈል ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ ነው።
3. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እንደተጠበቀ ሆኖ በህመም ምክንያት የስራ ውሉ የተቋረጠ አባል የጀመረው ህክምና የስራ ውሉ ከተቋረጠበት ቀን ጀምሮ እስከ ሁለት ወር ድረስ ብቻ ወጪው በመድሀኑ የሚሸፈን ይሆናል።
4. አሰሪው የስራ ውላቸው በህመም ምክንያት የተቋረጠባቸውን አባላት ለኤጀንሲው ማሳወቅ ይኖርበታል።
5. በተለያዩ ምክንያት ያለደመወዝ እረፍት የሚወስዱ አባላት ወደ ስራ ተመልሰው መዋጮ እስከሚያደርጉ ድረስ የመድሀን ሽፋናቸው ይቋረጣል።
6. በአባሉ ሞት ምክንያት የስራ ውል ተቋርጦ ነገር ግን ወርሀዊ ደመወዙ ክፍያ የሚቀጥል ከሆነ የደመወዝ ክፍያው አስከሚቋረጥ ድረስ አሰሪው የማህበራዊ የጤና መድሀን መዋጮውን በደንቡ አንቀጽ 4 መሰረት በመቀነስ ለኤጀንሲው ማስተላለፍ ይኖርበታል።
7. ማንኛውም አሰሪ የስራ ውሉ የተቋረጠ አባል ሲኖር ይህንኑ በአምስት የስራ ቀናት ውስጥ ለኤጀንሲው ማሳወቅ ይኖርበታል።
8. የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ የጡረታ ባለሙብት በሞት ሲለይ ይህንኑ በአምስት የስራ ቀናት ውስጥ ለኤጀንሲው ማሳወቅ ይኖርበታል።
9. የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እድሜው 18 የሞላውን ወርሀዊ የጡረታ አበል ተከፋይ ለኤጀንሲው ማሳወቅ ይኖርበታል።
10. ማንኛውም አሰሪ የስራ ውላቸው የተቋረጠ ሰራተኞችን እንዲሁም የጡረታ ባለሙብቶች በሞት ሲለዩ የራሳቸውን እና የቤተሰብ አባሎቻቸውን የጤና መድሀን መታወቂያ ወዲያውኑ ለኤጀንሲው መመለስ ይኖርበታል።
11. ማንኛውም አሰሪ ያለደመወዝ እረፍት የወጣን ሰራተኛ በአምስት የስራ ቀናት ውስጥ ለኤጀንሲው ማሳወቅ ይኖርበታል።

12. አሰሪው ስራውን ከለቀቀ ሰራተኛ የጤና መድሃኒት መታወቂያውን ሳይቀበል ወይም ሰራተኛው ከስራው የለቀቀ ወይም የተሰናበተ ወይም ያለደመዎዝ እረፍት የወጣ መሆኑን በአምስት ቀናት ውስጥ ለኤጀንሲው ሳያሳውቅ ቀርቶ ሰራተኛው በመድኑ የተጠቀመ ከሆነ ለሰራተኛው ህክምና የወጣውን ወጪ ኤጀንሲው ከአሰሪው ይጠይቃል።
13. የጤና መድሃኒት አባልነቱ የተቋረጠበት አባል በህገወጥ መንገድ በመድሃኒት ሲጠቀም ቢገኝ ወይም ለመጠቀም ቢሞክር አግባብ ባለው ህግ ይጠየቃል።
14. ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት የጤና መድሃኒት ስርዓቱ አባል ሆኖ መቀጠል የማይችል አሰሪ አግባብነት ካለው የመንግስት አካል አስፈላጊውን መረጃ ሲያቀርብ ከአባልነት ይሰረዛል።
15. ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 14 አፈጻጸም “ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት” ማለት በኪሳራ ምክንያት መዘጋት፣ ከሌላ ደርጅት ጋር መዋሃድ ወይም መቀላቀል ወይም ሌሎች ተቀባይነት ያላቸው ምክንያቶች ናቸው።

ክፍል አራት

የጤና መድሃኒት የጤና አገልግሎት ፓኬጅ

10. የጤና አገልግሎት ፓኬጅ

1. ማንኛውም ተጠቃሚ የሚከተሉትን የጤና አገልግሎቶች ከኤጀንሲው ጋር ውል ከገቡ የጤና ተቋማት ማግኘት ይችላል፡-
 - ሀ. የተመላላሽ እና የተኝቶ ህክምና አገልግሎት፤
 - ለ. የወሊድ አገልግሎት፤
 - ሐ. ቀላልና ከባድ የቀዶ ጥገና ህክምና አገልግሎት፤
 - መ. በሕክምና ባለሙያዎች የታዘዙ የምርመራ አገልግሎቶችና በኤጀንሲው የመድሃኒቶች ዝርዝር ውስጥ የተካተቱ ፅንሰ ስም መድሃኒቶች፤
2. ተጠቃሚዎች በተኝቶ ህክምና አገልግሎት ለማግኘት በህክምና ባለሙያ ሲታዘዙላቸው በጤና ተቋም ውስጥ የሚቆዩበት ጊዜ ገደብ አይደረግም፤

11. ስለማይካተቱ አገልግሎቶች

በደንቡ አንቀጽ 3 ንዑስ አንቀጽ 2 ላይ የተገለጹት ክልላዎች እንደተጠበቁ ሆነው የሚከተሉት አገልግሎቶች በጤና አገልግሎት ፓኬጅ አይካተቱም፤

1. የትራንስፖርት፣ የውሎ አበል እና ተያያዥ ወጪዎች፤
2. በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ ቁጥር 1156/2011 መሰረት ኃላፊነቱ የአሰሪዎች በመሆኑ በሥራ ላይ የሚደርሱ ጉዳዮች በጤና መድሀኒ አይሸፈኑም፡፡

ክፍል አምስት

የጤና አገልግሎት አሰጣጥ

12. ከጤና ተቋማት ጋር ውል ስለመግባት

1. ኤጀንሲው የጤና መድሀን ተጠቃሚዎች የጤና አገልግሎት እንዲያገኙ ከጤና አገልግሎት ተቋማት ጋር ውል ይገባል።
2. የጤና መድሀኒ ተጠቃሚዎች የተሟላ አገልግሎት እንዲያገኙ ሲባል የመደሃኒት፣ የላቦራቶሪ እና ሌሎች በህክምና ባለሙያዎች የሚታዘዙ የምርመራ አገልግሎቶችን ከሚሰጡ ተቋማት ጋር ኤጀንሲው ውል በመግባት አገልግሎት እንዲያገኙ ሊያደርግ ይችላል።
3. ከኤጀንሲው ጋር ውል የሚገቡ የጤና አገልግሎት ተቋማት ማሟላት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታዎች ኤጀንሲው በሚያወጣው የውስጥ አሰራር መመሪያ/ማኑዋል/ ይገለጻል ።
4. ከጤና አገልግሎት ተቋማት ጋር የሚደረገው ውል ለሁለት አመታት የሚጸና ይሆናል። ሆኖም ውሉን ለማቋረጥ የሚያስገድድ ምክንያት ከተገኘ የውል ዘመኑ ሳይጠናቀቅ ውሉ ሊቋረጥ ይችላል።

13. ውልን ስለማቋረጥ

ከዚህ በታች በተዘረዘሩት ሁኔታዎች ምክንያት ኤጀንሲው ከጤና አገልግሎት ተቋማት ጋር የገባውን ውል እንዲቋረጥ ሊያደረግ ይችላል።

1. የጤና ተቋሙ የማህበራዊ ጤና መድሀን ስርዓትን በተመለከተ የወጡትን ህጎች ጥሶ የተገኘ እንደሆነ፤

2. በኤጀንሲውና በጤና አገልግሎት ተቋሙ መካከል በአገልግሎት አሰጣጥ ላይ አለመግባባት ከተፈጠረ እና የተፈጠረውን አለመግባባት በስምምነት ለመፍታት ሳይቻል ሲቀር፤
3. የጤና አገልግሎት ለመስጠት የተሰጠው ፍቃድ ስልጣን ባለው አካል የታገደ ወይም የተሰረዘ ከሆነ።

14. ተጠቃሚዎችን በጤና ተቋም ስለመመደብ

1. ኤጀንሲው በመጀመሪያ ደረጃ የጤና ተቋም ለሚሰጡ የጤና አገልግሎቶች እንደ ጤና ተቋም የተደራሽነት ሁኔታ ተጠቃሚዎችን ይመድባል።
2. ተጠቃሚዎች በጤና ተቋም የሚመደቡበት ዝርዝር ሁኔታ ኤጀንሲው በሚያወጣው ማኑዋል መሰረት ይሆናል።
3. ተጠቃሚው ከጤና ጣቢያ በላይ የጤና አገልግሎት ለማግኘት የቅብብሎሽ ስርዓቱን በመከተል ከኤጀንሲው ጋር ውል ከገቡ የጤና ተቋማት አገልግሎቱን ማግኘት ይችላል።

15. የጤና አገልግሎት ጥራት ማረጋገጥ አዲት

1. ከኤጀንሲው ጋር ውል የገቡ የጤና አገልግሎት ተቋማት ለተጠቃሚዎች የሚሰጡት አገልግሎት የጤና ተቋሙን ደረጃ የጠበቀ ስለመሆኑ ክትትል ይደረጋል፤
2. የጤና ተቋማት ደረጃውን የጠበቀ አገልግሎት መስጠታቸውን ለማረጋገጥ የክሊኒካል አዲትን ጨምሮ ሌሎች የጥራት መቆጣጠሪያ ስልቶችን ተግባራዊ ይደረጋል፤
3. የክሊኒካል አዲት ስራውን በኤጀንሲው ባለሙያዎች፣ በኤጀንሲው የክሊኒካል አዲት የምስክር ወረቀት በወሰዱ ባለሙያዎች፣ ከጤና ሙያ ማህበራት፣ ከጤና ተቋማት እና ሌሎች ኤጀንሲው ከሚሰይማቸው አካላት በተውጣጡ የባለሙያዎች ቡድን በማሳተፍ ሊያከናውን ይችላል፤ ዝርዝር አፈጻጸሙ ኤጀንሲው በሚያወጣው ሜዲካል አዲት ማኑዋል መሰረት ይሆናል።

ክፍል ስድስት

የጤና አገልግሎት የክፍያ ስልት፣ ተመን እና አስተዳደር

16. የጤና አገልግሎት ክፍያ ተመንና ስልት

1. ለጤና ተቋማት የሚደረገው የጤና አገልግሎት የክፍያ ኤጀንሲው በሚወሰነው የዋጋ ተመን መሰረት ይሆናል። የዋጋ ተመኑ በየ3 ዓመቱ የሚከናወን ሆኖ የበጀት ዓመቱ ከመድረሱ ሶስት ወራት ቀደም ብሎ በሚመለከተው ክፍል ተጠንቶ ለውሳኔ ሰጪ አካል መቅረብ አለበት።
2. የጤና አገልግሎት የክፍያ ተመን ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ታሰቢዎች ግምት ውስጥ በማስገባት መወሰን ይኖርበታል።
 - ሀ. የጤና አገልግሎቱን ለማቅረብ የሚያስፈልገው ወጪ፤
 - ለ. በጤና መድሃኑ የሚሰበሰበው የገንዘብ መጠን፤
 - ሐ. የተጠቃሚዎች የጤና አጠቃቀም ሁኔታ፤
 - መ. የጤና ተቋማት ደረጃ እና
 - ሠ. የባለቤትነት ሁኔታ (የመንግስት፣ መንግስታዊ ያልሆኑ ወይም የግል የጤና ተቋም)።
3. በተመሳሳይ ደረጃ ለሚገኙ የጤና አገልግሎት ተቋማት የተለያዩ የክፍያ ስልት መጠቀም አይቻልም።
4. በጤና ጣቢያ ደረጃ ለሚሰጥ የጤና አገልግሎት ኤጀንሲው ክፍያ የሚፈጽመው በቅድመ ቁርጥ የክፍያ ስልትና ተመን መሰረት ይሆናል።
5. የቅድመ ቁርጥ ክፍያው በጤና ጣቢያው በተመዘገቡት ተጠቃሚዎች ልክ ተባዝቶ አስቀድሞ የስድስት ወር ክፍያ ይከፈላል።
6. ኤጀንሲው ከጤና ጣቢያ በላይ ለሆኑ የተመላላሽ ህክምናዎች የሚያደርገው ክፍያ ለእያንዳንዱ ነጠላ አገልግሎት ሆኖ የአገልግሎት ተመኑ አስቀድሞ በተወሰነው መጠን ብቻ መሆን ይኖርበታል።
7. ኤጀንሲው ለተኝቶ ታካሚዎች የሚያደርገው ክፍያ የህክምና ክፍልን መሰረት ያደረገ ሆኖ የእያንዳንዱ ክፍል የክፍያ መጠን አስቀድሞ በተወሰነው ጥቅል ክፍያ መሰረት ብቻ ይሆናል።
8. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 7 በተሰጠው ህክምና ክፍል መመደብ የማይቻል ከሆነ ሌሎች ህክምናዎች በሚለው መደብ ውስጥ ተካቶ ጥቅል የክፍያ መጠኑ አስቀድሞ በተተመነው የክፍያ ተመን መሰረት ይሆናል።

17. የጤና አገልግሎት የክፍያ አዲት

1. የጤና ተቋማት የጤና አገልግሎት ክፍያ የሚፈጸመው የቀረበው የጤና አገልግሎት የክፍያ ጥያቄ ሙሉ በሙሉ አዲት ከተደረገ በኋላ ይሆናል።
2. የጤና አገልግሎት ክፍያ አዲት የሚከናወነው በኤጀንሲው ባለሙያዎች ይሆናል። ዝርዝር አፈጻጸሙ ኤጀንሲው በሚያወጣው ሜዲካል አዲት ማኑዋል መሰረት ይሆናል።
3. በጤና ተቋሙ ላይ የሚደረገው የክፍያ ጥያቄ አዲት የሀገሪቱን የህክምና አሰጣጥ ስታንዳርድ በጠበቀ መልኩ ለተጠቃሚው መቅረቡን ማረጋገጥን ይጨምራል።

18. ለጤና ተቋማት ስለሚደረግ ክፍያ

ኤጀንሲው በደንቡ አንቀጽ 7 መሰረት እና አጠቃላይ በመንግስት የፋይናንስ ደንብ መሰረት ክፍያዎችን በሚከተለው አኳኋን ይፈጽማል።

1. የጤና አገልግሎት ተቋማት ለሰጡት የህክምና አገልግሎት የሚፈጸመው ክፍያ በባንክ ዝውውር ይሆናል።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተጠቀሰው ቢኖርም እንደአግባብነቱ በጭክ ሊከፈል ይችላል።

ክፍል ሰባት

ስለፋይናንስ አያያዝና አስተዳደር

19. የፋይናንስ አጠቃቀም

1. የጤና መድሃኒ አባላት መዋጮ አሰባሰብና አስተዳደር የመንግስት ፋይናንስ አስተዳደር ህግ የተከተል ይሆናል።
2. ከአባላት እና አሰሪዎች የተሰበሰበው መዋጮ የህክምና አገልግሎት ወጪዎችን ለመሸፈን ብቻ መዋል ይኖርበታል።

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተጠቀሰው ቢኖርም ኤጀንሲው አጥንቶ ለመንግስት አቅርቦ ሲያስወስን ለመጠባበቂያ የሚሆነው መጠን ከተቀነሰ በኋላ ቀሪው ገንዘብ ለኢንቨስትመንት ሊውል ይችላል።

4. የመንግስት መመሪያን በመከተል ለጤና አገልግሎት ክፍያ ከተመደበው እና ከመጠባበቂያ ፈንድ ውጭ የሚኖረውን ገንዘብ በሚከተሉት የኢንቨስትመንት አማራጮች ስራ ላይ ሊውል ይችላል።

ሀ. የመንግስት የግምጃ ቤት ሰነድ፤

ለ. የመንግስት የቁጠባ ሰነድ፤

ሐ. የቁጠባ ሂሳብ፤

መ. ሌሎች የተጠኑ የኢንቨስትመንት አማራጮች፤

5. የኤጀንሲው ሰራተኞች የደመወዝና የስራ ማስኬጃ ወጪዎች በመንግስት ይሸፈናሉ።

20. የመጠባበቂያ ገንዘብ

1. በደንቡ አንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ 5 መሰረት የሚቀመጠው የመጠባበቂያ ገንዘብ መጠን የአጠቃላይ መዋጮው አምስት በመቶ ይሆናል።

2. ለጤና አገልግሎት የተቀመጠው ገንዘብ ወጪውን መሸፈን ሳይችል ሲቀር ከመጠባበቂያ ፈንድ ወጪ አድርጎ ለጤና አገልግሎት ሊከፈል ይችላል።

21. የባንክ ሂሳብ

1. ኤጀንሲው ከአባላት የሚሰበሰበውን መዋጮ የሚቀመጥበት የባንክ ሂሳብ በስሙ ይከፍታል።

2. ኤጀንሲው የመንግስትን መመሪያ በመከተል የቅርንጫፍ ጽ/ቤቶች የሚያንቀሳቅሱት በአካባቢያቸው በሚገኝ ባንክ የባንክ ሂሳብ ይከፍታል።

3. ኤጀንሲው ገንዘብ እንዲሰበሰቡ ለወከላቸው አካላት ወርሃዊ መዋጮን በቀጥታ ማስተላለፍ እንዲችሉ የባንክ ሂሳብ ቁጥሩን በጽሁፍ ያሳውቃል።

4. የአባሉን እና የራሱን ወርሀዊ መዋጮ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ለኤጀንሲው ያላስተላለፈ አሰሪ ወይም የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ በደንቡ አንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ 4 መሰረት ለዘገየበት ለእያንዳንዱ ወር ያላስተላለፈውን መዋጮ 2 በመቶ መቀጫ ይከፍላል።

22. የሂሳብ መዘግብት

1. ኤጀንሲው የሚኖረውን የፋይናንስ እንቅስቃሴ አስፈላጊ የሂሳብ ሰነዶችን እና የሂሳብ መዘግብትን በማዘጋጀት ያከናውናል።
2. ኤጀንሲው በባንክ ሂሳብ ቁጥሩ የተላለፈለትን መዋጮ ደረሰኝ ከባንክ በመቀበል አስፈላጊውን ማመሳከር ይሰራል።
3. ኤጀንሲው የሚያገኘውን ገቢ የገቢ ምንጩን በመጥቀስ ለዚህ ተብሎ በተዘጋጀ የገቢ መዝገብ ላይ እና በዘመናዊ ሶፍትዌር በመጠቀም ይመዘግባል።
4. ኤጀንሲው ከአሰሪዎች የሚሰበስበውን መዋጮ በአሰሪዎች የስራ ዘርፍ እና የባለቤትነት ሁኔታ በመለያየት የሂሳብ መዝገቡን ያዘጋጃል።
5. ኤጀንሲው የሚያገኘውን ገቢዎች በገቢ ምንጭ ጠቅሶ ከመዋጮ፣ ከኢንቨስትመንት፣ ከእርዳታ የመሳሰሉት ብሎ በመለያየት ሰነዶችን ይይዛል።
6. ለጤና ተቋማት የሚደረገው ክፍያ በወጪ አርእስት መመዘገብ ይኖርበታል።
7. ኤጀንሲው የሚያደርገውን ማናቸውንም ዓይነት የህክምና ወጪ ክፍያ ለዚህ ጉዳይ ተብሎ በተዘጋጀ የህክምና ወጪ ቅጽ ላይ እና ዘመናዊ ሶፍትዌር በመጠቀም ይመዘግባል።

23. የፋይናንስ አዲት

1. የማህበራዊ የጤና መድሃኒት የገቢና ወጪ የሂሳብ እንቅስቃሴ በፌዴራል ዋና አዲተር ወይም እርሱ በሚወክለው አካል በየዓመቱ ወይም እንዳስፈላጊነቱ ይመረመራል።
2. ኤጀንሲው ከአሰሪ ተቋማትና ከሰራተኞች እንዲሁም ከጡረታ ባለሙያዎች የሚሰበስበውን መዋጮ ገቢ ወይም ከእርዳታ፣ ስጦታ ወይም ከሌሎች ምንጮች የሚያገኘውን ገቢ ዓመታዊ የሂሳብ ምርመራ ያስደርጋል።
3. በአዲተር የተመረመሩ የሂሳብ መግለጫዎች የበጀት ዓመቱ ባለቀ በአራት ወራት ጊዜ ውስጥ ለቦርዱ ይቀርባል።

4. በጤና አገልግሎት የክፍያ የኦዲት ግኝት መሰረት ኤጀንሲው በጤና ተቋሙ ላይ የሚወሰደው እርምጃ እንደተጠበቀ ሆኖ አግባብ ባለው ህግ ሊጠየቅ ይችላል።

ክፍል ስምንት

የሰጋት ተጋላጭነት አስተዳደር

24. ክፍያን ስለማጣራት

ኤጀንሲው የማህበራዊ ጤና መድሃኒት ስርዓቱን የፋይናንስ ዘላቂነት ለማረጋገጥ፡-

1. አስፈላጊውን የማጣራት ስራዎች ያከናወናል ።
2. የህክምና ኦዲት ያደረጋል።
3. በማህበራዊ የጤና መድሃኒት ስርዓቱ ያለአግባብ የመጠቀም ድርጊት እንዳይፈጸም ይከላከላል።
4. የዝግጁነት ዳሰሳ ጥናት ያካሂዳል።

25. የቅብብሎሽ ሥርዓት

1. ማንኛውም ተጠቃሚ የጤና አገልግሎት ማግኘት የሚችለው የተዘረጋውን የቅብብሎሽ ሥርዓት በመከተል በየትኛውም የአገሪቱ ክፍል በሚገኝና ከኤጀንሲው ጋር ውል በገባ የጤና ተቋም ይሆናል።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ተጠቃሚው ለድንገተኛ ሕክምና እና አስቀድሞ በሆስፒታል የጤና ክትትል የነበረው ሆኖ ሲገኝ የቅብብሎሽ ሥርዓቱን ለመከተል አይገደድም።
3. አባሉ የጤና ተቋም ሰራተኛ ከሆነ ኤጀንሲው በሚያደርገው ልዩ ውል/ፍቃድ የህክምና አገልግሎት የሚጀምረው በዚያው በሚሰራበት ጤና ተቋም /የሆስፒታል፣ጤና ጣቢያ/ አገልግሎቱን የሚያገኝ ይሆናል። ሆኖም የአባሉ ቤተሰቦች የቅብብሎሽ ስርዓቱን በመጠበቅ ከጤና ጣቢያ አገልግሎቱን መጀመር ይኖርባቸዋል።

4. ተጠቃሚዎችን ወደ ሌላ የጤና አገልግሎት ተቋም የሚልከም ሆነ የሚቀበል ማንኛውም የጤና ተቋም ስለላካቸው ወይም ስለተቀበላቸው ተጠቃሚዎች ኤጀንሲው በሚያዘጋጀው ቅጽ መሰረት አስፈላጊውን መረጃ መያዝ ይኖርበታል።

5. ማንኛውም የጤና ተቋም የቅብብሎሽ ስርዓቱን ሳይከተሉ ለሄዱ ተጠቃሚዎች አገልግሎት ከሰጠ የጠቅላላ ወጪውን 50 በመቶ ከተጠቃሚዎች መቀበል ይኖርበታል።

26. የቀጥታ ክፍያ

በደንቡ አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት የቀጥተኛ ክፍያ አፈጻጸም በማኑዋል ይገለጻል።

27. ሌሎች የስጋት ተጋላጭነት መከላከያ ስልት

ኤጀንሲው የጤና መድሀን ስርዓቱን ከፋይናንስ ስጋት ተጋላጭነት ለመጠበቅ ሌሎች የስጋት መቀነሻ ስልቶችን ተግባራዊ ሊያደርግ ይችላል።

ክፍል ዘጠኝ

የአባላት እና የጤና ተቋም ግዴታ

28. የአባል ግዴታ

ማንኛውም አባል፡-

1. የራሱንና የቤተሰቡን ትክክለኛ መረጃ የመስጠት እና የማስመዝገብ፤
2. የተሰጠውን የአባልነት መታወቂያ በጥንቃቄ የመያዝ፤ ለሌላ ወገን አሳልፎ ያለመስጠት፤
3. በውልደት ወይም በጉድፈቻ የተጨመሩ፣ ለአካለ መጠን ደርሰው እራሳቸውን የቻሉ ወይም በሞት የተለዩ የቤተሰብ አባላትን በወቅቱ የማሳወቅ

ግዴታ አለበት።

29. የጤና ተቋም ግዴታዎች

ማንኛውም ከኤጀንሲው ጋር ውል የገባ የጤና አገልግሎት ተቋም፡-

1. ከኤጀንሲው ጋር በገባው ውልና በተተመነው ዋጋ መሰረት ደረጃውን የጠበቀ አገልግሎት ለተጠቃሚዎች መስጠት አለበት።

2. ለተመላላሽ ታካሚዎች በአፈጻጸሙ በማኑዋል ከሚገለጸው የቀጥታ ክፍያ ውጭ ከተጠቃሚዎች ላይ ምንም አይነት ክፍያ ማስከፈል የለበትም።
3. መድሃኒት እና ሌሎች አገልግሎቶችን ከውጭ እንዲገዙ በማዘዝ ተጨማሪ ወጪ ማስወጣት የለባቸውም።
4. በኤጀንሲው የመድሃኒቶች ዝርዝር ውስጥ የተካተቱ ፅንሰ ስም መድሃኒቶችን እና ሌሎች አገልግሎቶችን በተሟላ ሁኔታ መያዝ ይጠበቅበታል።
5. ጤና ተቋማት ለተጠቃሚዎች በጤና አገልግሎት ስታንዳርድ መሰረት ደረጃውን የጠበቀ አገልግሎት ስለመስጠታቸው፣ ስለመድሃኒት አቅርቦታቸውና ሌሎች የጥራት ጉዳዮችን ስለማሟላታቸው ኤጀንሲው በየጊዜው ክትትልና ቁጥጥር ሲያካሂድ የመተባበርና መረጃ የመስጠት ግዴታ አለባቸው።
6. ጤና ተቋሙ በጤና መድሃኒት የማይሸፈኑ ህክምናዎች ለተጠቃሚው የሚያስፈልገው ሆኖ ሲገኝ ወጪውን ከኪሱ እንደሚከፍል የህክምና ተቋሙ በቅድሚያ ለታካሚው የማሳወቅ ግዴታ አለበት።
7. ጤና ተቋሙ በተመላላሽም ሆነ በተኝቶ ህክምና ለሚገለገሉ ተጠቃሚዎች የጤና መድሃኒት ተጠቃሚ ስለመሆናቸው በማረጋገጥ ህክምና መስጠት ይኖርበታል።
8. ከተጠቃሚዎች ለሚቀርብ ቅሬታ ለመፍታት አስፈላጊውን የአሰራር ስርዓት የመዘርጋት ግዴታ አለበት።

30. የተከለከሉ ተግባራት

ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ተግባራት የፈጸመ ወይም የተጣለበትን ተግባርና ኃላፊነት በትክክል ያልተወጣ ማንኛውም የጤና አገልግሎት ተቋም አግባብ ባለው ህግ ይጠየቃል።

1. የጤና አገልግሎት ተቋሙ ለተጠቃሚዎች ከሰጣቸው አገልግሎቶች ውጭ ለተጠቃሚው እንደቀረቡ አድርጎ የመድሃኒት፣ የቀዶ ጥገና ወይም የሌሎች ህክምና አገልግሎቶች ክፍያ መጠየቅ፤
2. የቅብ-ብሎሽ ስርዓቱን የአሰራር ስርዓት በመጻፈር ተጠቃሚዎችን ያለ አግባብ ህሙማንን ሳይልኩ ማቆየት ወይም በተቃራኒው ያለ አግባብ መላክ፤

3. የጤና መድሀኒት ተጠቃሚ ያልሆነን የተመላላሽ ህክምና አገልግሎት ታካሚ የጤና መድሀኒት ተጠቃሚ እንደሆነ በማድረግ የጤና አገልግሎት ክፍያ ከጠየቀ፤
4. በህክምና ተቋሙ ተኝተው ላልታከሙ ተጠቃሚዎች ተኝተው እንደ ታከሙ አድርጎ መጠየቅ፤
5. የጤና መድሀኒት ተጠቃሚ ያልሆነን ተኝቶ ታካሚ የህክምና ወጪ ተጠቃሚ ከሆነ ተኝቶ ታካሚ ሂሳብ ጋር ቀላቅሎ የጠየቀ እንደሆነ፤
6. ተጠቃሚዎችን ከሚያስፈልገው ጊዜ በላይ በተቋሙ ውስጥ ተኝተው እንዲታከሙ ማድረግ ወይም ህክምናቸውን ጨርሰው በወጡ ታካሚዎች ህክምናቸውን እንደቀጠሉ አድርጎ ማቅረብ፤
7. ከኤጀንሲው ክፍያ ለማግኘት ሲባል ብቻ ሀሰተኛ የሆነ ወይም ትክክለኛ ያልሆነ ወይም ለአንድ አገልግሎት ከአንድ ጊዜ በላይ የሂሳብ መጠየቂያ ማቅረብ፤
8. በጤና አገልግሎት ፓኬጁ የማይሸፈኑ ህክምናዎችን ክፍያ ለማግኘት ሲባል ብቻ በጤና መድሀኒት ከሚሸፈኑት ህክምናዎች ጋር በመቀላቀል ክፍያ መጠየቅ፤
9. ተጠቃሚዎች በጤና መድሀኒት አማካኝነት ሊያገኟቸው የሚገቡ ህክምናዎችን መከልከል፤
10. ተጠቃሚዎች በደንቡ እና በዚህ መመሪያ መሰረት ከሚከፍሏቸው ክፍያዎች ውጭ ተጨማሪ ክፍያ መጠየቅ፤
11. የክፍያ መጠየቂያ ሰነድን በደንቡ አንቀጽ 7 መሰረት በተሰጠው ጊዜ ውስጥ ያለማቅረብ፡፡

ክፍል አስር

የተገልጋዮች ቅሬታና አቤቱታ አቀራረብና አፈታት ስርዓት

31. ስለመቋቋም

1. ኤጀንሲው የአባላት እና የተጠቃሚዎችን ቅሬታና አቤቱታ የሚቀበል፣ የሚያጣራና መርምሮ ተገቢውን ምላሽ የሚሰጥበት ስርዓት ይዘረጋል።
2. በዋናው መ/ቤት ደረጃ ነጻ የጥሪ ማዕከል ይቋቋማል።

32. የቅሬታ አቀራረብ

1. በዚህ መመሪያ መሠረት የሚቀርብ ቅሬታ በቃል ወይም በጽሁፍ ሆኖ በተለያዩ ዘዴዎች ሊሆን ይችላል።
2. ዝርዝር የቅሬታ አቀራረብና አፈታት ስርዓት ኤጀንሲው ወደፊት በሚያወጣው ማኑዋል መሰረት ይሆናል።

33. የተጠቃሚዎች ቅሬታ አፈታት

1. ተጠቃሚዎች ባገኙት የጤና አገልግሎት ቅሬታ ሲኖራቸው ቅሬታው በመጀመሪያ በጤና አገልግሎት ተቋሙ የሚፈታ ይሆናል።
2. በጤና ተቋማት ያልተፈቱ ቅሬታዎች በአቅራቢያው በሚገኘው ቅርንጫፍ ጽ/ቤት ደረጃ ቀርቦ ምላሽ ይሰጣል።
3. በቅርንጫፍ ጽ/ቤት በተሰጠው ምላሽ ካልተስማማ ተጠቃሚ ቅሬታውን በኤጀንሲው ዋና መ/ቤት ማቅረብ ይችላል።
4. በኤጀንሲው በተዋቀረው የስራ ክፍል መደበኛ ተግባራት መፈታት ያልቻሉ ቅሬታዎችን የሚመለከት ኮሚቴ እንዳስፈላጊነቱ ሊቋቋም ይችላል።

34. የአባላት ቅሬታ አፈታት

1. ማንኛውም አባል የሚነሱ ቅሬታዎች በመጀመሪያ ቅሬታውን ለአሰሪው በማቅረብ ቅሬታው እንዲፈታለት ማድረግ ይኖርበታል።
2. በአሰሪው ያልተፈቱ ቅሬታዎች በአቅራቢያው በሚገኘው ቅርንጫፍ ጽ/ቤት ደረጃ ቀርቦ ምላሽ ይሰጣል።
3. በቅርንጫፍ ጽ/ቤት በተሰጠው ምላሽ ካልተስማማ አባል ቅሬታውን በኤጀንሲው ዋና መ/ቤት ማቅረብ ይችላል።

ክፍል አሰራ አንድ

የክትትልና ግምገማ ስርዓት

35. ክትትልና ግምገማ

1. የተጠናከረ የጤና መድሀን ስርዓት ለመዘርጋት የተለያዩ የክትትልና ግምገማ ስልቶች በመቀየስ ተግባራዊ ይደረጋል።
2. በጤና መድሀን ስርዓት ዙሪያ ጥናትና ምርምር ይካሄዳል።

3. ዝርዝር አፈጻጸሙ ኤጀንሲው በሚያወጣው የክትትልና ግምገማ ማኑዋል መሰረት ይሆናል።

36. ቅንጅታዊ አሰራር

- 1. ኤጀንሲው የጤና መድሃኒት ስርዓቱን ውጤታማ ለማድረግ ከባለድርሻ አካላት ጋር በቅንጅት ይሰራል።
- 2. ዝርዝር አፈጻጸም ኤጀንሲው በሚያወጣው የክትትልና ግምገማ ማኑዋል መሰረት ይሆናል።

37. የሪፖርት አቀራረብ

ኤጀንሲው ከዚህ በታች በተዘረዘሩት ሰነዶች መሠረት ወቅታዊ ሪፖርት በማዘጋጀት ለቦርዱ እና ለሌሎች የሚመለከታቸው አካላት ያቀርባል።

- 1. የአባላትንና የተጠቃሚዎችን ብዛት በጾታ፣ በእድሜ እና በአድራሻ በመለየት፤
- 2. የተመዘገቡ አሰሪ ተቋማት ብዛት እና የመረጃ ለውጥ ሁኔታ፤
- 3. የእያንዳንዱን አሰሪ ተቋምና የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ ያስተላለፈውን የመዋጮ መጠን እና የአከፋፈል ሁኔታ ትንታኔ፤
- 4. ለህክምና አገልግሎት ተቋማት የተደረጉ የህክምና አገልግሎት ክፍያዎች በተቋማት ደረጃ፣ በተሰጠው ህክምና አይነት፣ በመሳሰሉት በመለያየት፤
- 5. የጤና አገልግሎት ተቋማት ብዛት፣ በመንግስት፣ በግል፣ በደረጃ ዓይነት ተለይቶ፤
- 6. የጤና አገልግሎት ተቋማትን በተለያዩ መስፈርቶች በመከፋፈል የተደረገላቸውን የክፍያ መጠን እና የክፍያ መጠን ለውጥ፤
- 7. የፋይናንስ/የገቢ ምንጮች አይነትና እና አጠቃቀም፤
- 8. የመጠባበቂያ ገንዘቡን እድገትና ሁኔታ፤
- 9. የኤጀንሲውን የገቢና የወጪ ሁኔታ።

ክፍል አሰራ ሁለት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

38. ተፈጻሚነት ስለሌላቸው መመሪያዎች

ከዚህ መመሪያ ጋር የሚቃረን ማንኛውም መመሪያ፣ ልምድ ወይም አሰራር ተፈጻሚነት የለውም፡፡

39. መመሪያውን ስለማሻሻል

የኤጀንሲው የስራ አመራር ቦርድ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ይህንን መመሪያ ሊያሻሽል ይችላል፡፡

40. የተሻሻሉ መመሪያዎች

የማህበራዊ የጤና መድሃኒት መመሪያ ቁጥር 001/2006 በዚህ መመሪያ ተሸራ፡፡

41. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ከ_____ ቀን /2013 ዓ.ም. ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ወ/ሪት ያስሚን ውሀብረቢ

የኢትዮጵያ የጤና መድሃኒት ኤጀንሲ ስራ አመራር ቦርድ ሰብሳቢ